

**JATKO-OPISKELIJOIDEN VALINNASTA,
JATKO-OPINTOSUUNNITELMASTA JA JATKO-OPINTOJEN
VAHVISTAMISESTA**

Vahvistettu 16.4.2003
Täydennetty 3.12.2003, 11.2.2009 ja 13.5.2009

Tämän ohjeen tarkoitus on esittää Oulun yliopiston sähkö- ja tietotekniikan osaston erityiskäytäntöjä tieteellisissä jatko-opinnoissa. Osasto noudattaa luonnollisesti ensisijaisesti alan lainsäädäntöä ja asetuksia sekä teknillisen tiedekunnan jatkotutkintosääntöjä ja -ohjeita. Näissä säädettyjä asioita ei pääsääntöisesti esitetä tässä uudelleen paitsi osittain yhteenvetomielessä. Mikäli tämän ohjeen tiedoissa on ristiriitaisuuksia ylemmän taso ohjeisiin, noudatetaan luonnollisesti ylemmän tason ohjeita tai määräyksiä. Virheistä tai epäselvyyksistä pyydetään kommentteja kulloisellekin jatko-opintoimikunnan puheenjohtajalle.

1. Jatko-opintoasioiden käsittely

Jatko-opintoihin liittyviä, hallinnollisesti vahvistettavia toimenpiteitä ovat seuraavat:

1. jatko-opinto-oikeuden myöntäminen (osasto hyväksyy oman osaston opiskelijat)
2. jatko-opintosuunnitelman vahvistaminen
3. jatko-opintosuunnitelman mahd. muutokset ja ohjaajan vaihtaminen
4. jatko-opintosuoritusten pisteyttäminen
5. opintosuoritusten kirjaaminen
6. opinnäytteen valvominen
7. väitöskirjan esitarkastus (osasto nimeää esitarkastajat)
8. väitöstilaisuus (osasto nimeää vastaväittäjät, tiedekunta päättää väitöskirjan hyväksymisestä)
9. tutkinnon myöntäminen (osaston puoltaa, dekaani myöntää)

Sähkö- ja tietotekniikan osaston jatko-opintoasioita käsittelee osaston tohtorikoulutustoimikunta, joka kokoontuu n. kerran kuussa lukukausien aikana. Toimikunnan käsittelyyn tulevat asiat toimitetaan osaston kansliaan ennen osastoneuvoston esityslistan tekemistä.

Opinnäytteen ohjaaminen, esitarkastajien ja vastaväittäjien esittäminen osastoneuvostolle ja väitöstilaisuuteen liittyvä opastus ovat tutkinnon valvojan velvollisuuksia. Lisäksi valvojan tulee pitää huolta siitä, että jatko-opintosuunnitelma on tasapainoisesti laadittu ja siihen sisällytetyt suoritukset on pisteytetty.

Lopulta opiskelija anoo osastolta tutkinnon myöntämistä.

2. Jatko-opinto-oikeuden myöntäminen

Osastonjohtaja voi hyväksyä jatko-opiskelijaksi opiskelijan, joka jatkaa samalla osastolla, jossa on suorittanut perustutkintonsa. Osastoa, tiedekuntaa tai yliopistoa vaihtavat opiskelijat valitsee tiedekunta. Tekniikan lisensiaatiksi valmistunut hakee uutta jatko-opinto-oikeutta tohtorin tutkinnon suorittamista varten.

Jatko-opinto-oikeutta anotaan osaston kansliasta tai verkkosivuilta saatavalla kaavakkeella, jossa kysytään **pääaineopintojen alaa ja tutkinnon ohjaajaa/valvojaa**. Pääaineopintojen alaksi kelpaavat koulutusohjelmien tai opintosuuntien (s.o. perusmodulien) nimet, jotka selviävät kulloisestakin opinto-oppaasta. Jatko-opinto-oikeuden myöntämisen yhteydessä tutkinnolle nimetään yksi tai useampia valvojia ja ohjaajia. Näistä vähintään yhden on oltava osaston professori, joka on nimitetty tehtävänsä asiantuntijamenettelyn kautta. Uusia jatko-opiskelu-oikeushakemuksia

käsitellään jokaisessa osastoneuvoston kokouksessa. Kokouksia pidetään keskimäärin kerran kuukaudessa syyskuusta toukokuuhun. Jatko-opiskelu-oikeushakemus on jätettävä osaston opintotoimistoon viimeistään kahta viikkoa ennen osastoneuvoston kokousta (Osastoneuvoston päätös 13.5.2009).

Jatko-opinto-oikeus voidaan myöntää osastolta valmistuneelle jatko-opiskelijalle, jos opiskelijan **diplomityö on hyväksytty vähintään arvosanalla erittäin hyvä ja syventävien opintojen keskiarvo on vähintään hyvä (2,5)**. Jos nämä ehdot eivät täyty, mutta opiskelija katsotaan muuten jatko-opintoihin soveliaaksi, opiskelija voi osoittaa jatko-opintokelpoisuutensa suorittamalla esim. puolen vuoden aikana riittäväksi katsotun määrän (esim. noin 10 opintopistettä) opintoja riittävän hyvin arvoin. Yleensä ne voidaan myös sisällyttää jatko-opintoihin, kun jatko-opinto-oikeus on myönnetty. (Osastoneuvoston päätös 14.2.1995)

2.1 Muista tiedekunnista ja korkeakouluista tulijat

Muualta kuin osastolta valmistuneet diplomi-insinöörit ja filosofian maisterit voivat myös saada jatko-opinto-oikeuden, jos perustutkinnon ala ja laajuus ovat riittävät ja sopivat aiottuihin jatko-opintoihin. Valvojan onkin **ennen jatko-opinto-oikeuden puoltoa** syytä tarkistaa, että osaamis pohja on riittävä ja tekniikan jatko-opintoihin sopiva. Jokainen tapaus harkitaan osastotasolla erikseen, mutta on yleisesti ottaen tärkeää, että perustutkinto antaa riittävän matemaattisluonnontieteellisen sivistyksen ja tekniikan tuntemuksen. Jos perustutkinnon ala poikkeaa merkittävästi jatko-opintojen alasta, on suoritettava nk. siltaopintoja, jotka määritellään kullekin hakijalle erikseen valvojan esityksestä. Siltaopintoja ei voi sisällyttää osaksi jatkotutkinto-opintoja.

Esim. luonnontieteiden alalta maisterin tutkinnon suorittaneista opiskelijoista on syytä huomata, että vanhan tutkintojärjestelmän mukaan maisteritutkinnon laajuus on 160 ov, kun se diplomi-insinöörin tutkinnossa on 180 ov. **Maisteripohjaisilta opiskelijoilta on yleensä edellytetty 10-20 ov. jatko-opintojen alaa tukevia ylimääräisiä opintoja.**

2.2 Ulkomaalaiset jatko-opiskelijat

Se, mitä kohdassa 2.1 sanotaan, pätee soveltuvin osin myös ulkomaalaisiin yliopistotutkintoihin. Ulkomaalaisilta opiskelijoilta edellytetään hyvää opintomenestystä ja master-tasoista tutkintoa, jonka todenperäisyys on syytä tarkistaa alkuperäiset todistukset (tai virallisesti oikeaksi todistetut jäljennökset) näkemällä sekä tarkistamalla tutkinnon luonne suoraan kyseisestä korkeakoulusta. **Tarkista myös onko tulokkaan kielitaito riittävän hyvä.**

Toisinaan ulkomaalaisilla opiskelijoilla on jo suoritettuna sikäläiseen jatkotutkintoon liittyviä, master-tutkintoon kuulumattomia lisäopintoja. Yksittäiset suoritukset vahvistetaan kurssimateriaalin perusteella jatko-opintoimikunnassa, mutta myös kokonaisia opintokokonaisuuksia voidaan hyväksilukea tapauskohtaisesti. Hyväksilukemisen edellytyksenä on hyvät kirjalliset perustelut opintojen luonteesta ja laajuudesta ja tutkinnon valvojan puolto. **Valvoja velvoitetaan tarkistamaan, että esitetyt opinnot vastaavat vaatimuudeltaan jatko-opintoja.**

3. Jatko-opintosuunnitelma

Jatko-opiskelija laatii yhdessä tutkinnon valvojan kanssa jatko-opintosuunnitelman, yleensä tämä tehdään noin puolessa välissä opintoja. Jatko-opintosuunnitelma on voimassa kymmenen vuotta, jonka jälkeen se päivitettävä ja hyväksyttävä uudelleen. Valvojan kantaa tarvitaan etenkin siihen, mitä kurseja voidaan sisällyttää pääaine- ja täydentäviin opintoihin. Tässä on syytä huomata seuraavat linjaukset:

- liiallista hajanaisuutta on vältettävä
- samoin liian tiukkaa suuntautumista: täsmälleen samalta aihealueelta ei tule hyväksyä useita suorituksia

Tarkemmat ohjeet jatko-opintosuunnitelmasta ovat tiedekunnan jatko-opinto-ohjeissa. Suunnitelmapohjaksi on saatavilla mallilomake. Suunnitelmaa **ei voida vahvistaa**, jos kaikkia siihen sisältyviä suorituksia ei ole pisteytetty. Jos opintosuunnitelmaan on sisällytetty aiemmin pisteyttämättömiä suorituksia, **valvojan on huolehdittava niiden pisteyttämisestä** seuraavassa kappaleessa esitetyllä menettelyllä. **Valvojan on myös huolehdittava siitä, että kurseissa ei ole merkittävää keskinäistä päällekkäisyyttä.**

Suunnitelmassa on myös syytä esittää arvioitu (tai toteutunut) **aikataulu** opintojen kulusta.

4. Jatko-opintokurssien laajuuksien vahvistaminen

Opinto-oppaassa listatut perustutkintokurssit käyvät sellaisinaan jatko-opintoihin edellyttäen, että ne luonteensa ja sisältönsä puolesta sinne sopivat; tätä asiaa arvioidaan aina tapauskohtaisesti kunkin opiskelijan jatko-opintosuunnitelman käsittelyn yhteydessä. Kaikki muut jatko-opintoihin luettavat opintosuoritukset on vahvistettava kurssimateriaalin perusteella sähkö- ja tietotekniikan osastolla, myös muualla aiemmin pisteytetyt jatko-opintosuoritukset. Tutkijakoulujen järjestämät kurssit pyritään pisteyttämään samassa laajuudessa kuin muissakin suomalaisissa alan yliopistoissa. Pisteytysperusteet on viimeksi vahvistettu osastoneuvostossa 10.9.1997, jolloin vahvistettiin oheiset suoritustapakertoimet ja materiaalin laajuuteen liittyvät kertoimet. Taulukossa 1 pisteytysperusteet on uusittu ja päivitetty uuden tutkintorakenteen mukaisiksi. Lisäksi 10.9.97 vahvistetuissa säännöissä sanotaan suoraan, että opintojaksoa ei voi suorittaa pelkällä osallistumisella, vaan siihen on aina kuuluttava tarkistettua ja aktiivista omaa tekemistä.

Taulukko 1: Suoritustapa- ja tyyppikerroin (osastoneuvosto 10.9.1997)

Suoritustapa	kerroin		Materiaalin vaikeusaste	op / 100 s
Kirjallisen lyhennelmän laatiminen	0,5		Kuvaileva	1,0–1,5
Suullisen esitelmän laatiminen ja pitäminen	0,6		Kuvaileva, analyyttinen	1,5–2,0
Kirjallisen tutkielman laatiminen	1,0		Analyyttinen	2,0–2,3
Laskuesimerkkien ratkaiseminen (3..7 teht./ 100s)	1,0		Analyyttinen, tiivis	2,3–2,5
Suullinen tentti	0,7			
Kirjallinen tentti	1,0			
Ohjatut laskuh. + suull. tentti	1,0			
Ohjatut laskuh. + kirjall. tentti	1,0			

Uusia tenttikirjoja tai jatko-opintokursseja vahvistetaan kirjallisen esityksen perusteella. Vahvistamisen yhteydessä jatko-opintotoimikunnalle on esitettävä **kaikki kurssiin liittyvä materiaali**. Materiaalin ja pisteytysehdotuksen voi toimittaa joko jatko-opintotoimikunnan kokoukseen, toimikunnan jäsenille tai osaston kansliaan.

Pisteytysesityksessä (ks malli www-sivulta) on oltava näkyvillä:

- materiaalin laajuus, vaikeusaste ja mahdollinen päällekkäisyys aiempien opintojen kanssa
- esitetty opintoviikkomäärä
- suoritustapa
- päivämäärä

Jatko-opintojen ajan tasalla pitämiseksi on sovittu, että pisteytykset vanhenevat viidessä vuodessa. Vanhentuneen pisteytyksenkin voi vahvistaa uudelleen, jos se on edelleen ajankohtainen.

5. Esitarkastukseen ja väitökseen liittyviä seikkoja

Osastoneuvosto käsittelee esitarkastajien nimeämisen, esitarkastuslausunnot ja vastaväittäjien nimeämisen tutkinnon valvojan esityksestä. Valvojan on huolehdittava siitä, että esitarkastajat ja vastaväittäjät ymmärtävät tehtävänsä luonteen sekä toimittavat riittävän tarkat asiantuntijalausunnot väitöskirjasta ja/tai väitöstilaisuudesta. Esitarkastukseen ja väitökseen liittyvät toimenpiteet on dokumentoitu hyvin teknillisen tiedekunnan sivuilla, mutta siellä oleviin ohjeisiin vahvistettiin osaston osalta 3.12.2003 alla kuvatut lisäykset.

Kieliasun tarkistus ja versionhallinta

Ohjaajan velvollisuus on tarkistaa, että lähetettävä käsikirjoitus on kieliasultaan ja asiasisällöltään moitteeton. Edelleen ohjaajan kuuluu esitarkistusprosessin ajan säilyttää käsikirjoituksen samansisältöistä kopiota.

Esitarkastajien nimeäminen

Esitarkastajia valitaan vähintään kaksi, valittujen on oltava esteettömiä ja oman tiedekunnan ulkopuolelta. Tutkinnon valvoja esittää esitarkastajia osastolle kirjallisesti, esityksestä tulee käydä ilmi esitarkastajien nimet, yhteystiedot, ja lyhyt luonnehdinta heidän erityisalastaan ja -osaamisestaan.

Vastaväittäjien nimeäminen

Vastaväittäjiä valitaan vähintään yksi, valittujen on oltava esteettömiä ja oman tiedekunnan ulkopuolelta. Jos esitarkastajia on kaksi, toinen voi olla samalla toinen esitarkastajista. Tutkinnon valvoja esittää vastaväittäjää osastoneuvostolle kirjallisesti, esityksestä tulee käydä ilmi vastaväittäjien nimi, yhteystiedot, ja lyhyt luonnehdinta heidän erityisalastaan ja -osaamisestaan.

Teknillisen tiedekunnan sivujen lisäksi mm. Teknillisen korkeakoulun väitöskirjalautakunnan verkkosivuilla on paljon hyödyllistä tietoa.